UCHWAŁA NR III/27/2019
RADY GMINY KOŁOBRZEG

z dnia 22 stycznia 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.[1)]) oraz na podstawie art. 4[1] ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r. poz. 2137 z późn. zm.[2)]) oraz art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.[3)]) Rada Gminy w Kołobrzegu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołobrzeg na 2018 rok w treści określonej w załączniku stanowiącym integralną część uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Julian Nowicki

[1)] zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, poz.1349, poz.1432.
[2)] zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2244 .
[3)] zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1490, poz.1669.

Załącznik do Uchwały Nr III/27/2019
Rady Gminy Kołobrzeg
z dnia 22 stycznia 2019 roku

Program

Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii

w Gminie Kołobrzeg

na 2019 rok.

Opracowała: Małgorzata Mazur
Inspektor ds. społecznych w
Urzędzie Gminy Kołobrzeg

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Kołobrzeg Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019r., wytyczne Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, wyniki badań przeprowadzonych na terenie Gminy Kołobrzeg wśród dzieci i młodzieży w 2018r. oraz ogólnopolskie wyniki badań naukowych. Program będzie uwzględniał również cel operacyjny nr 2 Narodowego Programu Zdrowia w zakresie realizacji zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020).

II. CELE GŁÓWNE REALIZACJI PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami
4. Zwiększenie efektów rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych
5. Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy domowej
6. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych

III. DIAGNOZA

1.Wzory spożywania alkoholu

Większość ludzi korzystających z alkoholu robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Występują one we wszystkich społeczeństwach. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.

Alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to nie powinni wcale pić alkoholu:

- młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),
- osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza, ilość alkoholu.

a)Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

b)Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

c) Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które poprzednio miały dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne). Wypicie alkoholu nawet po

bardzo długim okresie abstynencji może wyzwalać zjawisko gwałtownego nawrotu choroby.

2. Problem narkotyków i narkomanii

Narkotyki to nielegalne substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, używane w celu zmiany stanu psychicznego. Działają głównie na ośrodkowy układ nerwowy, powodując różne reakcje organizmu, np. błogostan, dobre samopoczucie, uspokojenie, senność, nadmierne pobudzenie, wahania nastroju, halucynacje, pobudzenie seksualne. Używanie narkotyków prowadzi do uzależnienia. Skutkiem ich zażywania mogą być szkody zdrowotne (zakażenie żółtaczką typu B i C, zakażenie HIV, zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia pracy poszczególnych organów wewnętrznych, zmiany w psychice), problemy społeczne (bezrobocie, bezdomność).

Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Zgodnie z Ustawą z 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zasadą jest, że leczenie osób uzależnionych od środków odurzających jest dobrowolne. Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od narkotyków, aby były skuteczne, powinny oddziaływać na liczne sfery: medyczną, psychologiczno-społeczną i środowiskową. Niekiedy podkreśla się także znaczenie aspektu egzystencjalnego (duchowego) w leczeniu osób uzależnionych. Efektywność leczenia i rehabilitacji zwiększa się, gdy oddziaływania są nie tylko wszechstronne, ale i zintegrowane. Narkotyki są substancjami nielegalnymi. Ich posiadanie, wytwarzanie, sprzedaż (oraz inne działania określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii) stanowią przestępstwo i podlegają, zgodnie z kwalifikacją czynu, karze określonej w ustawie.

3. Diagnoza problemów społecznych w gminie Kołobrzeg

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie

społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Priorytetem w polityce społecznej staje się zatem przeciwdziałanie tego typu zagrożeniom oraz podjęcie działań prowadzących do ograniczenia izolacji społecznej oraz zwiększenie integracji społecznej grup i osób zagrożonych występowaniem wyżej wymienionych problemów. Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Badania mają na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Diagnoza społeczna bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisaniu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

3.1 Cele i ogólne założenia badania

Przeprowadzona na terenie Gminy Kołobrzeg w 2018r. diagnoza problemów społecznych miała na celu ukazanie skali problemów społecznych. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców),
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

3.2 Dobór próby

Gminę Kołobrzeg zamieszkuje łącznie 10 5411 osób, w tym powyżej 18 roku życia 8509 osób, w tym 4428 kobiet i 4081 mężczyzn.

W diagnozie łącznie wzięło udział 313 osób. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na

terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badania zostały przeprowadzone na przełomie października i listopada 2018 roku. Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

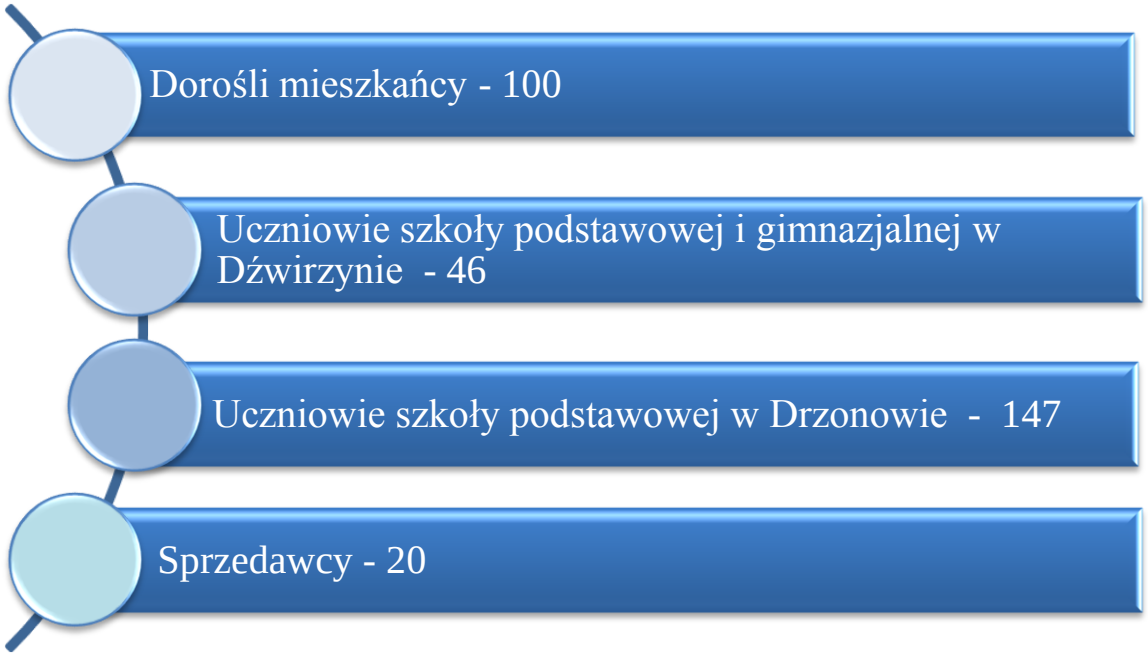

3.3. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Pierwszym diagnozowanym problemem społecznym w gminie Kołobrzeg był problem alkoholowy. W niniejszym podrozdziale przedstawiono tę kwestię z punktu widzenia mieszkańców, a także podjęto próbę oszacowania skali zjawiska oraz sprawdzenia wiedzy ankietowanych dotyczącej zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu. Na początek ankietowanych poproszono o wskazanie, jak często piją alkohol. Niepokojący jest fakt, iż 5% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie, a 21% pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 35% osób, zaś kilka razy w roku 18%. Jedynie 21% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu.

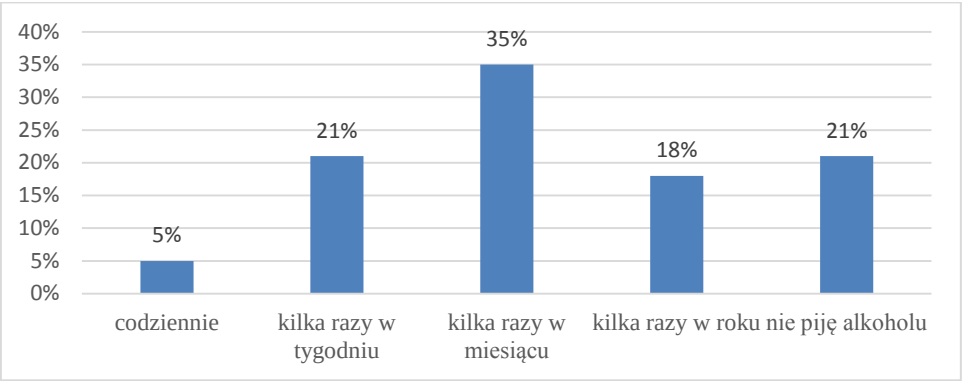

Wykres 1 Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Mieszkańcy sięgają po alkohol najczęściej dla towarzystwa oraz dlatego bo lubią jego smak. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na: brak konkretnego powodu, chęć lepszej zabawy, by złagodzić stres, aby zapomnieć o problemach oraz pod wpływem znajomych.

Dobrą wiadomością jest fakt, iż 77% badanych mieszkańców ma świadomość, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka. Z tą opinią nie zgadza się 6% osób, zaś 17% ankietowanych nie potrafi udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Mieszkańców zapytano również o skalę spożycia alkoholu w gminie - 29% mieszkańców przyznało, iż na przestrzeni ostatnich lat spożycie alkoholu wzrasta, 32% ankietowanych stwierdziło, że spożycie alkoholu jest stałe, zaś 8%, że maleje, 31% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

3.4.Problem narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy Kołobrzeg

Problem narkotykowy to kolejna kwestia poruszana w diagnozie. Celem zbadania tego obszaru było oszacowanie skali zjawiska w gminie Kołobrzeg oraz sprawdzenie stanu wiedzy społeczności. Jak wynika z zebranych danych, 8% ankietowanych przyznało, iż zażywało narkotyki jednokrotnie, a 16% osób stwierdziło, że zażywa narkotyki kilka razy w roku, 1% raz w tygodniu. Dodatkowo są też mieszkańcy, którzy zażywają środki psychoaktywne raz w miesiącu (4%), oraz kilka razy w miesiącu (3%). Zdecydowana większość, bowiem aż 68% osób stwierdziła, że nie zażywa narkotyków.

Analizując dostępność narkotyków w gminie Kołobrzeg, można zauważyć, iż 42% badanych uważa, że są one łatwo dostępne, 11% przyznaje, że są trudno dostępne, 3% respondentów uważa, że są całkowicie niedostępne, 44 % mieszkańców nie ma wiedzy na ten temat. Podobnie wygląda dostępność dopalaczy z punktu widzenia mieszkańców. Zdecydowana większość respondentów również nie zna miejsc, gdzie można kupić substancje psychoaktywne. Osoby które znają takie miejsca, wskazywały na: dyskotekę, konkretną osobę, szkołę, centrum miejscowości, osiedle, czy też siłownię .

3.5.Badanie sprzedawców napojów alkoholowych na terenie Gminy Kołobrzeg

Alkohol jest specyficznym towarem, powodującym określone, bardzo poważne skutki społeczne, zdrowotne i ekonomiczne (choroby, niezdolność do pracy, ubóstwo, przestępczość) zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i z perspektywy całego społeczeństwa. Prowadzone badania naukowe pokazują iż czynnikami, które sprzyjają wzrostowi spożycia alkoholu oraz intensyfikacji problemów alkoholowych są m.in.: zagęszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nieprzestrzeganie przepisów przez osoby sprzedające napoje alkoholowe, w szczególności sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim. Istnieją też dowody na to, ze gęstość punktów sprzedaży alkoholu jest powiązana z poziomem konsumpcji i szkodami zdrowotnymi i społecznymi. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku.

Z dniem 9 marca 2018 roku weszła w życie ustawa z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 310). Nowelizacja ta wprowadziła kilka zmian, które mają za zadanie ułatwić radom gmin kształtowanie polityki dotyczącej ograniczania dostępności fizycznej alkoholu. Zgodnie z ustawą rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla:

a. Poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ust. 3;

b. Zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży;

c. Zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Rada Gminy Kołobrzeg zgodnie z Uchwałą NR XXXVIII/360/2018 z dnia 26 września 2018r. uchwaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży, a także zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Kołobrzeg.

Gmina	Maksymalna liczba zezwoleń	do 4,5% zawartości alkoholu	powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18 % zawartości alkoholu
Kołobrzeg	425	185	120	120

Wykres 4 Łączna maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych alkoholowych w gminie Kołobrzeg (stan na dzień 31.12.2018r.)

Gmina Kołobrzeg co roku realizuje kampanie edukacyjne i programy mające na celu przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, w tym ograniczanie sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W 2018r. przeprowadzono stacjonarne szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych.

Celem sprawdzenia, czy sprzedawcy sprawdzają pełnoletność swoich klientów, zadano im pytanie, czy zdarzyło im się pytać o dowód osobisty klienta, gdy nie mają pewności czy jest pełnoletni. Większość sprzedawców przyznało, że robi to za każdym razem, jednak 6% ankietowanych nigdy nie spytało o dowód osobisty, gdy nie miało pewności czy klient jest pełnoletni.

W opinii sprzedawców na terenie gminy czasami zdarzają się także przypadki łamania prawa w zakresie prowadzenia pojazdu po spożyciu alkoholu. Sprzedawcy deklarują także, iż osoby nietrzeźwe próbują zakupić alkohol w obsługiwanym przez ich punkcie. Niepokojący jest fakt, że sprzedawcy przyznają się do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, 35% ankietowanych przyznało, że zdarzyło im się to raz lub kilka razy, natomiast 65% respondentów odpowiedziało, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie nietrzeźwej.

Jak wynika z deklaracji sprzedawców, spożywanie alkoholu na terenie punktu sprzedaży rzadko przeradza się w zakłócanie porządku przez osoby nietrzeźwe - 10%

sprzedawców twierdzi, że czasami wzywa policję z powodu zakłócania porządku, 20% robi to rzadko, a 70% ankietowanych nigdy.

3.6 Zjawisko przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny. Przemoc polega na odebraniu drugiej osobie poczucia mocy, sprawczości, siły, celu, uzyskania nad nią przewagi, kontroli, by funkcjonowała tak jak oczekuje sprawca.

W gminie Kołobrzeg realizacja zadań służących ochronie rodzin przed przemocą będzie przebiegać w oparciu o dwa niezależnie programy: gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Głównym celem w/w programach jest niewątpliwie zapewnienie członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc, dostępu do stałej, kompleksowej i profesjonalnej pomocy. W gminie od 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2018r w związku z uruchomieniem procedury Niebieskie Karty, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- integrowali i koordynowali działania podmiotów włączonych w procedurę,
- diagnozowali problem przemocy w rodzinie,
- podejmowali działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowali interwencję w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechniali informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowali działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół tworzył grupy robocze**.** Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu przeważnie byli to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy

społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie grup roboczych powołanych przez Zespół :

- opracowują i realizują plan pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentują działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań

Rok	Liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury Niebieskie Karty
2012	9
2013	12
2014	18
2015	10
2016	18
2017	30
2018	25

Wykres 4 Realizacja Procedury Niebieskie Karty w Gminie Kołobrzeg - liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury Niebieskie Karty

3.7 Problem nietrzeźwości wśród kierowców oraz w miejscach publicznych

Alkohol jest substancją psychoaktywną bardzo silnie oddziaływującą na organizm ludzki, przede wszystkim spowalnia działanie układu nerwowego w wyniku czego osoba będąca pod wpływem alkoholu traci zdolność prawidłowej percepcji bodźców wysyłanych zarówno przez sam organizm jak i tych, które docierają z zewnątrz. Jazda pod wpływem alkoholu lub podobnie działającego środka, uniemożliwia bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym i jest prawnie zabroniona. Już dawka mająca 0,1 promila wywołuje u kierowcy problemy z koncentracją.

Problem jazdy pod wpływem alkoholu to kolejna diagnozowana kwestia. Aż 24% ankietowanych przyznała, iż raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu, 5% przytrafiło się to sporadycznie, natomiast 71% osobom nie zdarzyło się to nigdy. Dodatkowo, 4% respondentów oświadczyło, iż zostali zatrzymani za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Jak pokazują przeprowadzone badania respondenci nie tylko sami wsiadają za kierownicę pod wpływem alkoholu, ale również niektórym osobom zdarzyło się być świadkami takiej sytuacji.

L.p.	Rodzaj przestępstwa	2014	2015	2016	2017	2018
1	Kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości art. 178a § 1 i inne kk Kierowanie po użyciu alkoholu 87 § 1 kw	16 14	22 12	21 4	16 14	20 16
2	Zakłócanie ładu i porządku prawnego	55	22	48	bd	53
3	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	79	45	44	71	84
4	Zatrzymanych do wytrzeźwienia	2	14	23	28	28
5	Postępowania przygotowawcze z art. 207 kk w sprawach o znęcanie	15	2	2	7	7
6	Interwencje domowe	176	143	148	bd	190
7	Nielegalny handel alkoholem	0	1	1	bd	1

Wykres 5 Postępowania karne powadzone przez w Komendę Powiatową Policji w Kołobrzegu (dane dotyczą gminy Kołobrzeg)

4. Działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży szkolnej w gminie Kołobrzeg.

4.1 Badanie dzieci i młodzieży na terenie szkoły w Dźwirzynie

W badaniu diagnozującym problemy społeczne przeprowadzonym na terenie szkoły w Dźwirzynie wzięło udział 46 uczniów. Największą grupą badanych byli uczniowie uczęszczający do klasy VII oraz uczennice z III klasy gimnazjum. Diagnoza miała na celu oszacowanie skali zjawiska problemu picia alkoholu przez najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej problemu alkoholowego. Na początek uczniom obu płci zadano pytanie, czy ich zdaniem ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem uczniów płci męskiej, 9% ich rówieśników pije alkohol, 41% nie spożywa alkoholu, natomiast 50% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dziewczęta w 4% stwierdziły że ich koledzy i koleżanki nie piją alkoholu. Zdecydowana większość młodych kobiet bo aż 58% uważa, że picie alkoholu przez ich rówieśników jest zjawiskiem powszechnym.

Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku 14-16 lat (92%) oraz w wieku 11-13 lat (8%). Wszyscy ankietowani chłopcy deklarują, że już w wieku 11-13 lat mieli styczność z alkoholem. Uczniów zapytano, jaki rodzaj alkoholu zdarzyło im się próbować. Wśród dziewcząt najpopularniejszą odpowiedzią było piwo. Nieco niżej pojawiło się wino, likier i nalewka . Wśród chłopców najwyżej usytuowaną odpowiedzią był szampan. Następnymi, zaraz po szampanie, alkoholami które próbowali uczniowie są: wódka oraz piwo. Uczniowie obu płci często sięgają pierwszy raz po alkohol w czasie uroczystości rodzinnych. Jest to niezwykle niepokojące, ponieważ wskazuje na to, iż rodzice nie zdają sobie sprawy z konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby nieletnie.

Większość badanych wykazała, że najprostszym sposobem na zdobycie alkoholu w swojej okolicy, jest poproszenie starszych kolegów o jego kupno. Takiej odpowiedzi udzieliło aż 36% dziewcząt oraz 26% chłopców. Inni ankietowani zadeklarowali, że młodzież w ich wieku, prosi obcych ludzi o kupienie alkoholu, a także że kupują go sami. Wskazuje to, na zbyt duże przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie. Jednak znacząca część ankietowanych odpowiedziała, że nie wie jak pozyskać alkohol w swojej okolicy.

Uczniowie ze swoimi problemami najczęściej zwróciliby się do: pedagoga szkolnego oraz na policję. Z kolei, dziewczęta z problemami radziłyby sobie same a następnie zwróciłyby się do rodziny, koleżanki lub kolegi, do pedagogów szkolnych, nauczycieli i telefonu zaufania.

Dodatkowo uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy znają kogoś w swoim otoczeniu, kto doznaje przemocy, 68% chłopców oraz 46% dziewcząt stwierdziło, że nie zna takich osób, 33% uczennicom oraz 23% uczniom, trudno było udzielić odpowiedzi na to pytanie. Z kolei 21% dziewczynek oraz 9% chłopców przyznało, że zna osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu.

4.2. Problem narkotyków z perpektywy dzieci i młodzieży w Dźwirzynie

Kolejnym obszarem objętym badaniem był problem zażywania narkotyków przez młodych ludzi. Badanie miało na celu oszacowanie skali problemu oraz sprawdzenie wiedzy uczniów na temat środków psychoaktywnych. Uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość uczniów nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych.

W kolejnym punkcie zapytano ankietowanych o łatwość dostępu do narkotyków w swojej miejscowości. W przypadku uczniów płci męskiej, 9% ankietowanych odpowiedziało, że zdobycie narkotyków jest łatwe, 36% że trudne, natomiast 55% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi. Podobnie, sytuacja wygląda w przypadku dziewcząt.

Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki– takiej odpowiedzi udzieliło aż 87% chłopców oraz 81% dziewcząt. Pozostałe osoby wskazywały na: konkretną osobę lub miejsce (dyskoteka, osiedle).

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy, niezwykle istotne wydaje się poznanie powodów, które skłaniają młodych ludzi do sięgania po używki. Zdecydowana większość ankietowanych odpowiedziała, że osoby w ich wieku, do sięgania po alkohol, narkotyki może kierować: ciekawość oraz chęć zaimponowania innym. W dalszej kolejności, respondenci wskazywali także na: chęć dobrej zabawy, poszukiwanie wrażeń, obawę przed odrzuceniem, świętowanie okazji, presja rówieśnicza.

Większość uczniów ma świadomość, iż zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – taką opinię wyraziło 83% dziewcząt oraz 64% chłopców. W ankiecie można było również zauważyć odpowiedzi wskazujące

na przekonanie uczniów (5%) o tym, że narkotyki nie mają wpływu na zdrowie.

Respondentom zadano pytanie dotyczące szkodliwości zażywania tzw. dopalaczy. Zadowalającym zdaje się być fakt, iż 96% dziewczynek i 82% chłopców zdaje sobie sprawę ze skutków ubocznych zażywania dopalaczy.

Zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego to główne konsekwencje związane z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków – taką opinię wyraziło 19% dziewcząt oraz 21% chłopców. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: nieodpowiednie towarzystwo, pogorszenie relacji rodzinnych, obniżenie efektywności nauki, poważne kłopoty finansowe, pogorszenie relacji koleżeńskich. Niepokojący jest fakt, iż zdaniem 4% chłopców, tego typu zachowania nie niosą ze sobą negatywnych konsekwencji.

Analizując wyniki diagnozy można zauważyć, że ankietowani najwięcej informacji na temat narkotyków oraz dopalaczy czerpią z telewizji oraz Internetu. Kolejnymi źródłami, z których dzieci uzyskują informacje, są znajomi oraz rodzina. Uczniowie deklarują, że osobami, które najczęściej rozmawiają z nimi na temat działania i szkodliwości używek, są nauczyciele – na nich wskazało 26% dziewczynek oraz 35% chłopców. Z rodzicami na te tematy rozmawia 37% dziewcząt i 33% chłopców.

4.3. Badanie dzieci i młodzieży na terenie szkoły w Drzonowie

W badaniu diagnozującym w szkole w Drzonowie wzięło udział 147 uczniów. Wśród respondentów, największą grupą badanych były dziewczynki uczęszczające do klasy V oraz chłopcy z klasy VII. Najmniejszą grupę ankietowanych stanowiły osoby uczęszczające do klasy VIII oraz do klasy VI .

4.4 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży w Drzonowie

Pierwszym diagnozowanym problemem wśród dzieci i młodzieży był problem alkoholowy. Miał on na celu oszacowanie skali zjawiska picia alkoholu przez najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczącej problemu alkoholowego. Na początek uczniom zadano pytanie, czy ich zdaniem ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem uczniów płci męskiej, 25% ich rówieśników pije alkohol, 48% nie spożywa alkoholu, a 27% badanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie. Prawie połowa dziewcząt uważa, że ich koledzy i koleżanki nie piją alkoholu. Większa część

ankietowanych uczennic jednak uważa, że picie alkoholu przez ich rówieśników jest zjawiskiem powszechnym.

Następnie uczniów zapytano, czy próbowali sami kiedykolwiek sięgać po alkohol. Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku 11-13 lat (90%), 10% dziewczynek spróbowało alkoholu w wieku 14-16 lat. Chłopcy natomiast w większości deklarują, że pierwszą styczność z alkoholem mieli w wieku 11-13 lat (48%). W wieku 8-10 lat swój pierwszy kontakt z napojami alkoholowymi daklarowało 17% uczniów, natomiast 35% chłopców miało styczność z alkoholem w wieku 14-16 lat. Uczniów zapytano jaki rodzaj alkoholu zdarzyło im się próbować. Wśród dziewcząt najpopularniejszą odpowiedzią był szampan oraz piwo. Nieco niżej pojawiło się wino, wódka oraz likier i nalewka. Wśród chłopców najwyżej usytuowaną odpowiedzią stało się piwo. Następnymi, zaraz po piwie, alkoholami które próbowali uczniowie są: szampan, wino, wódka, nalewka oraz likier.

Uczniowie obu płci często sięgają pierwszy raz po alkohol, w czasie uroczystości rodzinnych (60% dziewczynek oraz 31% chłopców). Jest to niezwykle niepokojące, ponieważ wskazuje, iż rodzice nie zdają sobie sprawy z konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. Młodzi ludzie najczęściej spożywają alkohol na dyskotece, podczas nieobecności rodziców, na imprezach np. podczas Sylwestra.

Większość uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem przyznała, iż nie doświadczyła nigdy przykrych konsekwencji spożywania alkoholu. Takiej odpowiedzi udzieliło aż 80% dziewczynek oraz 76% chłopców. Natomiast uczniowie, którym taka sytuacja się przytrafiła, wskazywali na następujące konsekwencje: problemy w szkole, problemy w rodzinie, problemy finansowe.

Na pytanie w jaki sposób uczniowie otrzymali alkohol, większość z nich, bo aż 70% dziewczyn i 44% chłopców, odpowiedziała, że została przez kogoś poczęstowana. Innymi sposobami na zdobycie alkoholu były między innymi: otrzymanie alkoholu od starszych kolegów lub alkohol, który był własnością rodziców. Kolejną najpopularniejszą odpowiedzią wśród chłopców, było poproszenie kogoś o kupno wyrobów alkoholowych. Niepokojącym zdaje się być fakt, że 6% uczniów deklaruje, że sami kupili sobie alkohol. Dodatkowo uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 90% uczennic oraz 61% uczniów płci męskiej przyznało, iż ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. Jednak 10%

dziewczynek oraz 39% chłopców uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu. Uczniom mającym styczność z alkoholem zadano pytanie o reakcje rodziców. Znaczący procent chłopców (43%) oraz dziewcząt (78%), zadeklarowało brak reakcji ze strony rodziców, mimo, że wiedzieli oni o takiej sytuacji. Z pozostałymi rodzice przeprowadzili rozmowy lub zastosowali wobec nich kary. Zdania uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu w ich miejscu zamieszkania są podzielone. Większość dziewcząt i chłopców nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić czy zdobycie alkoholu w ich najbliższym otoczeniu jest trudne czy łatwe.

4.5. Problem narkotyków z perspektywy dzieci i młodzieży w Drzonowie

Uczniów szkoły w Drzonowie zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 97% chłopców oraz 100% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych. Niepokojący jest fakt, iż pomimo dużego procentu osób, które nie miały styczności z narkotykami, istnieje jednak niewielka ilość uczniów, którzy ten kontakt mieli (3% chłopców).

Młodych ludzi zapytano również o łatwość dostępu do narkotyków w swojej miejscowości - 7% ankietowanych odpowiedziało że zdobycie narkotyków jest łatwe, 45% że trudne, natomiast 48% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi. Podobnie wygląda to w przypadku dziewcząt, gdzie 3% ankietowanych uczennic odpowiedziało, że narkotyki są łatwo dostępne w ich miejscowości, aż 47% dziewcząt uważa, że jest to trudne, a 50% nie miało sprecyzowanego zdania w tym temacie.

W badaniu poruszono także problem tzw. dopalaczy. Uczniowie w większości nie wiedzą gdzie można zdobyć dopalacze, lub uważają że jest to trudne. Jednak 8% chłopców oraz 1% dziewcząt uważa że zdobycie tych środków w ich miejscu zamieszkania jest łatwe. Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki.

Powody, które skłaniają młodych ludzi do sięgania po używki to najczęściej: ciekawość, chęć zaimponowania innym, chęć dobrej zabawy, poszukiwanie wrażeń, obawa przed odrzuceniem, świętowanie okazji, wpływ grupy.

Większość uczniów sądzi, iż zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – taką opinię wyraziło 82% dziewczynek oraz 79% chłopców. W ankiecie

można było również zauważyć odpowiedzi wskazujące na przekonanie uczniów o tym, że narkotyki nie mają wpływu na zdrowie. Zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego to główne konsekwencje związane z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków – taką opinię wyraziło 20% dziewcząt oraz 23% chłopców. W dalszej kolejności jako konsekwencje zażywania narkotyków uczniowie wskazują: nieodpowiednie towarzystwo, pogorszenie relacji rodzinnych, obniżenie efektywności nauki, poważne kłopoty finansowe, pogorszenie relacji koleżeńskich.

Badania ukazują, że ankietowani najwięcej informacji na temat szkodliwości zażywania narkotyków czerpią od swoich nauczycieli. Takiej odpowiedzi udzieliło 24% uczniów oraz 31% uczennic. Uczniowie deklarują że osobami które najczęściej rozmawiają z nimi na temat działania i szkodliwości używek są właśnie nauczyciele a także rodzice. Uczniowie w sytuacji kryzysowej zwróciliby się przede wszystkim do rodziców lub opiekunów, następnie do nauczycieli lub na policję. Wobec powyższego zatem obowiązkiem samorządu staje się wspieranie placówek oświatowych np. poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych, a przede wszystkim wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności.

4.6. Profilaktyka w szkołach gminnych

Szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach pracy wychowawczej czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej).

W 2018r. w gminnych szkołach realizowano różnego rodzaju programy profilaktyczne. W okresie od 10.05.2018r. do 28.05.2018r. w Szkole Podstawowej w Dźwirzynie przy współpracy ze organizacjami pozarządowymi sfinansowano warsztaty profilaktyczne pn,, Mówimy o emocjach – jak radzić sobie ze złością" oraz ,,Bądź mądrzejszy –nie pal''. W Gimnazjum w Drzonowie przeprowadzono warsztaty psychologiczno- pedagogiczne pn.,, Depresja dzieci i młodzieży''. Gmina zleciła również przeprowadzenie projektu w szkołach pn,, Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez edukację, poradnictwo, indywidualne konsultacje, a także organizacja grup wsparcia, pomoc oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa terapeutycznego''.

Ponadto w świetlicach gminnych oprócz realizacji zajęć profilaktycznych i socjoterapeutycznych zrealizowano zajęcia psychologiczno – pedagogiczne dla dzieci w wieku przedszkolnym, wczesnoszkolnym. Głównym celem programu było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, które z uwagi na dysfunkcjonalność rodziny mają mniejsze szanse na pokonywanie kłopotów edukacyjnych co zwiększa ryzyko na zaistnienie problemów w ich życiu dorosłym.

5. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym, doznających przemocy i stosujących przemoc w rodzinie.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. W procesie diagnozowania choroby uczestniczą lekarze psychiatrzy, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia diagnozy dotyczącej rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz. Na mocy art.21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą rodzaju świadczenia stacjonarne całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r, o działalności leczniczej.

Leczenie osób uzależnionych od narkotyków tak jak w przypadku leczenia uzależnienia od alkoholu prowadzić mogą placówki posiadające status publicznych lub niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz lekarze wykonujący praktykę lekarską, w tym w ramach grupowej praktyki lekarskiej. Udzielanie świadczeń zdrowotnych osobom uzależnionym od narkotyków prowadzone jest w oparciu o rozbudowany system placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych oraz nieliczne inne formy opieki pośredniej, takie jak: oddziały dzienne oraz programy postrehabilitacyjne czyli działania kierowane do osób po ukończonym procesie leczenia. Zgodnie z art. 26 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, świadczenia w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji są udzielane osobie uzależnionej bezpłatnie, niezależnie od jej miejsca zamieszkania w kraju. Podjęcie leczenia, rehabilitacji lub reintegracji społecznej przez osobę uzależnioną jest dobrowolne z wyłączeniem m.in. osób poniżej 18 roku życia oraz

ubezwłasnowolnionych, które mogą być zobowiązane do podjęcia leczenia przez sąd.

W 2018r. Gmina Kołobrzeg realizując ustawowe zadanie mające na celu przede wszystkim zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej współpracowała finansowo i pozafinansowo z placówkami lecznictwa odwykowego. W wyniku tej współpracy osiągnięto następujące cele:

a. Poszerzono ofertę terapeutyczną o tematyczne warsztaty i treningi z zakresu rozwijania konstruktywnych zachowań abstynenckich.

b. Zmniejszono kolejki osób oczekujących na pomoc psychologiczną i leczenie dla osób uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od narkotyków, hazardu, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin z terenu Gminy Kołobrzeg.

c. Polepszono jakość usług zdrowotnych poprzez doskonalenie się kadry medycznej .

Rok	Uzależnieni od alkoholu	Uzależnieni od narkotyków	Członkowie rodzin
2015	28	3	16
2016	28	12	14
2017	49	9	14
2018	45	11	26

Wykres 6 Liczba osób korzystających z pomocy terapeutycznej i psychologicznej w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu (dane na dzień 31.12.2018r.).

Rok	Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe
2015	8
2016	8
2017	10
2018	7

Wykres 7 Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe – Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej - Oddział Terapii Uzależnienia od alkoholu w Gryficach (dane na dzień 31.12.2018r.)

5.1. Dofinansowanie terapii dla osób, które ukończyły leczenie w zakładach lecznictwa odwykowego.

W 2018r. w ramach powyższego zadania sfinansowano pięciokrotnie mieszkańcom gminy uczestnictwo w badaniach okresowych i terapii podtrzymującej abstynencję w dalszym etapie zdrowienia. W tym zakresie Gmina współpracowała z Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Szczecinku, oraz Wojewódzkim Osrodkiem Terapii Uzaleznienia od Alkoholu i Współuzaleznienia w Stanominie.

IV.ZADANIA PROGRAMU W 2019 ROKU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii

Zadania:

a. Wsparcie działalności Przychodni Leczenia Uzależnienia i Współuzaleznienia od Alkoholu w Kołobrzegu będącą jednostką organizacyjną Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzaleznienia w Stanominie
b. Dofinansowanie programów terapii dla osób, które ukończyły leczenie w zakładach lecznictwa odwykowego .
c. Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań w/w zakresie.
d. Dofinansowanie placówek lecznictwa odwykowego poprzez zakup niezbędnych materiałów (mebli, materiałów biurowych i innych sprzętów niezbędnych do realizacji zadania).

Wskaźniki:

- liczba osób, które podjęły leczenie w zakładach lecznictwa odwykowego

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadania:

a. W 2019r. planuje się podjęcie interdyscyplinarnych działań mających na celu wspieranie rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych poprzez prowadzenie Gminnego Punktu Wspierania Rodziny. Będą w nim udzielane bezpłatne porady dla mieszkańców Gminy Kołobrzeg. Poradnictwo specjalistyczne będzie skierowane do osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, stosujących przemoc oraz będących w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto w ramach poradnictwa pomoc mogą uzyskać rodzice z trudnościami wychowawczymi oraz rodziny borykające się z problemami rodzinnymi. Główną siedzibą punktu będzie Urząd Gminy w Kołobrzegu ul. Trzebiatowska 48a. Konsultacje będą umawiane

telefonicznie oraz w siedzibie Urzędu. W ramach realizacji zadania planuje się podjęcie współpracy ze specjalistami np.psychologiem, doradcą rodzinnym, małżeńskim, młodzieżowym, edukatorem seksualnym, specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, terapeutą uzależnień.

b. W 2019r. planuje się kontynuację współpracy interdyscyplinarnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy z: Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami, Sądem Rejonowym w Kołobrzegu, Prokuraturą Rejonową w Kołobrzegu, organizacjami pozarządowymi, placówkami lecznictwa odwykowego, itp.
c. W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczne jest uczestnictwo przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powołanym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki :

- liczba rodzin korzystających ze wsparcia specjalistów
- liczba działań podjętych przez członka Zespołu Interdyscyplinarnego, przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, (liczba prowadzonych Procedur Niebieskie Karty).

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do młodszych uczniów w

celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych.

W ramach zadania planuje się:

a. Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic, w których odbywają sie, zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, doposażenie świetlic w materiały niezbędne do prowadzenia zajęć.
b. Kontynuacja programu animatorów podwórkowych w ramach projektu pt.,, Moja rodzina moje podwórko moja przyszłość''. Zadanie będzie realizowane przez finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w świetlicach, w których odbywają się zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne. Zajęcia i programy muszą tez spełniać standardy zadań i celów przy prowadzeniu tego typu zajęć. W ramach zajęć możliwe będzie prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np. teatralnych, kulinarnych, tanecznych, sportowych itp.).
c. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
d. Organizowanie lub finansowanie warsztatów dla rodziców i nauczycieli, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
e. Finansowanie warsztatów i programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.
f. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (finansowanie szkoleń, konferencji, zakup ulotek broszur, informatorów). Prowadzenie działań w obszarze procedury Niebieskie Karty oraz koordynacja lokalnych instytucji w tym zakresie.
g. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
h. Wspieranie materiałami z dziedziny profilaktyki uzależnień pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców zatrudnionych w świetlicach środowiskowych, a także terapeutów współpracujących z gminą.
i. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, zwiększanie dostępności

pomocy dla dzieci z płodowym zespołem alkoholowym (FAS) oraz ich opiekunów, rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy dla rodzin z problemami uzależnień i przemocy w formie ulotek, plakatów przy współpracy z Radą Gminy Kołobrzeg i sołtysami. Organizowanie lokalnych kampanii rekomendowanych przez PARPA takich jak np. kampania pn. „ Przeciw Pijanym Kierowcom'' i innych działań edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, a także na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych

j. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Kołobrzeg.

k. Poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

l. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie (np. utworzenie bazy danych i udostępnienie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy w Kołobrzegu.

ł. Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od środków odurzających lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia. Zadanie będzie realizowane miedzy innymi poprzez doposażenie świetlic i infrastruktury sportowej w gminie.

Wskaźniki

- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach

- liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych
- liczba i rodzaj zakupionych materiałów
- liczba świetlic z programem profilaktycznym i socjoterapeutycznym
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
- liczba podjętych działań edukacyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zaplanowane w 2019r.

Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ważnym partnerem dla gmin stały się organizacje pozarządowe. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

Zadania do realizacji w 2019r.

a. Realizacja programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców oraz programów profilaktycznych sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży
b. Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych uzależnieniami
c. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym poprzez edukację, poradnictwo, indywidualne konsultacje a także organizacja grup wsparcia, pomoc oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa psychiatryczno-psychologicznego.
d. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki :

- liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów biorących udział w realizacji programu**,**

- liczba osób, które były adresatami działań publicznych ujętych w programie,
- tytuł zadania i liczba zawartych umów

5. Zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu i działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

Podstawę prawną zobowiązania do leczenia stanowią art. 24 - 36 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższą procedurę wdraża się wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Zobowiązanie nie ma charakteru przymusu prawnego. Przymus stosowany jest na etapie doprowadzania osoby uzależnionej od alkoholu na badanie przez biegłego, na rozprawę w sądzie i do zakładu leczniczego na podjęcie terapii, jeśli odmawia ona współpracy. Nie ma jednak możliwości prawnych ani organizacyjnych zatrzymania pacjenta w zakładzie lecznictwa odwykowej wbrew jego woli.

Do przyjęcia zgłoszenia i wszczęcia postępowania zobowiązana jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych posiadają odpowiednie przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz uczestniczą w dodatkowych szkoleniach podnoszących kwalifikacje do pracy w/w zakresie .

GKRPA w Kołobrzegu inicjuje, koordynuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy w szczególności:

a. Przygotowuje i opiniuje przedstawiony Radzie Gminy Kołobrzeg projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii .
b. Opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
c. Współpracuje z instytucjami pomocowymi i stowarzyszeniami w rozbudowie lokalnego systemu zwiększania skutecznego powstrzymywania przemocy w

rodzinie i pomagania osobom uwikłanym w przemoc między innymi poprzez uczestnictwo w grupach roboczych w procedurze Niebieskie Karty.

d. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego
e. Rozpatruje zasadność wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego na osoby nadużywające alkoholu.
f. Motywuje do podjęcia leczenia odwykowego.
g. Kieruje do Sądu Rejonowego w Kołobrzegu wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
h. Kieruje na badanie biegłych sądowych psychologa i psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Rok	Liczba zaopiniowanych postanowień na wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba wydanych przez GKRPA skierowań na badanie biegłych psychologa i psychiatry	Liczba osób, z którymi członkowie przeprowadzili rozmowy wspierająco - motywujące	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	Liczba złożonych wniosków do Sądu w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego
2018	119	29	29	60	18

Wykres 8 Działania podjęte przez GKRPA w 2018r.

Wskaźniki:

- liczba zaopiniowanych postanowień
- liczba wydanych skierowań na badanie biegłych psychologa i psychiatry
- liczba osób uczestniczących w rozmowach wspierająco-motywujących do podjęcia leczenia odwykowego
- liczba złożonych wniosków do sądu w celu sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia

- liczba posiedzeń GKRPA oraz grup roboczych w procedurze Niebieskie Karty

6. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.1 Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym za przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży ustala się wynagrodzenie:

a. przewodniczącemu komisji 12 % minimalnego wynagrodzenia
b. sekretarzowi komisji 11 % minimalnego wynagrodzenia
c. członkom komisji 10% minimalnego wynagrodzenia.

Przez minimalne wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie określone w ustawie z 10 października 2002r.o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018r. poz. 2177).

6.2 Wynagrodzenie za udział w pracach GKRPA wypłaca się na podstawie listy obecności sporządzonej na posiedzeniu Komisji.

7. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sposób realizacji zadań

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku:

a. realizacją zadań programu na rok 2019 są dochody uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W 2019 roku na zadania wskazane w niniejszym programie planuje się wydatki z Działu 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi w kwocie 407 000,00zł, z działu 85153 przeciwdziałanie narkomanii w kwocie 3 000,00 zł .
b. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.
c. Wójt Gminy realizuje Program za pośrednictwem pracownika Urzędu Gminy w Kołobrzegu, który koordynuje jego realizację.